

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Chemische producten: bescherm jezelf, lees het etiket!

Reinigingsmiddelen en wasproducten, bleekwater, ontvlekkingsmiddelen, ontstoppers, inkt, lijm, verf, smeerolie enz. zijn zeer nuttige producten, maar ze moeten steeds met de nodige voorzichtigheid worden gebruikt.

Sommige van deze producten zijn zelfs gevaarlijk omdat ze chemische stoffen bevatten. Bijgevolg moet men er nog voorzichtiger mee omgaan.

Dankzij het etiket kunt u deze producten gemakkelijk herkennen en ziet u meteen welke gevaren ze inhouden en weet u hoe u zich moet beschermen.

Een nieuw reglement in Europa en in de rest van de wereld, nieuwe etiketten in België

De Verenigde Naties hebben een nieuw systeem ontwikkeld, GHS (Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals) genaamd, om de indeling en de etikettering van gevaarlijke chemische producten te harmoniseren. Het idee om een geharmoniseerd systeem te creëren is niet nieuw. Het werd voor de eerste keer besproken in 1992, tijdens de conferentie over duurzame ontwikkeling in Rio de Janeiro. De Europese Unie heeft dit systeem omgezet en vertaald in een verordening: de CLP-verordening (Classification, Labelling and Packaging). Deze verordening is in januari 2009 in werking getreden.

Wat verandert er?

De fabrikanten en importeurs moeten de manier waarop de producten worden ingedeeld, geëtiketteerd en verpakt, aanpassen. Sommige criteria met betrekking tot de gevaren werden versterkt, waardoor u nog beter wordt beschermd. De bekende symbolen met een oranje achtergrond worden vervangen door negen pictogrammen die in heel Europa en in een groot aantal landen over de hele wereld uniform zijn. Tot juni 2015 zal u nog oude etiketten op de producten zien, maar deze zullen stap voor stap worden vervangen door de nieuwe etiketten. De chemische producten die voorzien zijn van oude etiketten mogen tot juni 2017 worden gestockeerd. Na deze datum mogen uitsluitend nog producten met nieuwe etiketten op de markt aanwezig zijn.

De chemische producten: stoffen en mengsels

De producten die u in het dagelijkse leven gebruikt, zijn meestal mengsels (de oude verordening spreekt van "preparaten") bestaande uit stoffen (chemische elementen en de verbindingen ervan).

Wat is "gevaarlijk"?

Een gevaarlijk mengsel bevat een bepaalde hoeveelheid van een stof die als gevaarlijk wordt beschouwd.

→ De nieuwe verordening is strenger dan de vorige: om als gevaarlijk te worden ingedeeld, moet een mengsel minder gevaarlijke stoffen bevatten dan vroeger.

Er bestaan drie soorten gevaren

- fysisch gevaar (ontploffbaar of brandbaar)
- gevaar voor de gezondheid
- gevaar voor het milieu

... die elk worden ingedeeld in klassen:

De klassen bepalen de gevaren van de stoffen, vloeistoffen, gassen enz... Deze worden op hun beurt onderverdeeld in categorieën in functie van de ernst van het gevaar.

→ De nieuwe verordening definieert veel meer gevaren dan vroeger en maakt een onderscheid tussen de gevaren voor de gezondheid (die het talrijkste zijn), de fysische gevaren en de gevaren voor het milieu.

De fabrikant of de importeur van het mengsel moet:

- het mengsel evalueren aan de hand van berekeningen of door middel van tests in een laboratorium
- het indelen in een of meerdere gevarenklassen
- het etiketteren volgens specifieke regels
- een veiligheidsluiting voor kinderen voorzien of een speciale verpakking met een tastbare gevaarsaanduiding voor slechtzienden als het om uiterst gevaarlijke mengsels gaat die bestemd zijn voor het publiek
- voor de Belgische markt: het mengsels aanmelden aan het Antigifcentrum.

Pictogrammen van de gevarenklassen

De categorieën binnen de klassen worden hier niet weergegeven. De volledige lijst met gevaarsaanduidingen bevindt zich op www.health.belgium.be

OUDE	NIEUWE	GEVARENKLASSEN
		Gevaren voor de gezondheid: acute toxiciteit
		Gevaren voor de gezondheid: mutageniteit in geslachtscellen, kankerverwekkendheid, giftigheid voor de voortplanting, doelorgaantoxiciteit (eenmalige blootstelling/herhaaldelijke blootstelling), sensibilisatie van de luchtwegen, aspiratiegevaar
		Gevaren voor de gezondheid: huidcorrosie, ernstig oogletsel
		Fysische gevaren: bijtende stoffen voor metalen
		Gevaren voor de gezondheid: huidcorrosie, ernstig oogletsel Fysische gevaren: bijtende stoffen, voor metalen
		Gevaren voor de gezondheid: acute toxiciteit
		Gevaren voor de gezondheid: acute toxiciteit, huidirritatie, ernstige oogirritatie, doelorgaantoxiciteit - eenmalige blootstelling, huid-sensibilisatie
		Gevaren voor de gezondheid: mutageniteit in geslachtscellen, kankerverwekkendheid, giftigheid voor de voortplanting, doelorgaantoxiciteit (eenmalige blootstelling/herhaaldelijke blootstelling), sensibilisatie van de luchtwegen, aspiratiegevaar
		Fysische gevaren: ontploffbare stoffen en voorwerpen, zelfontledende stoffen, organische peroxiden
		Fysische gevaren: ontvlambare gasen, ontvlambare aerosolen, ontvlambare vloeistoffen, ontvlambare vaste stoffen, pyrofore vloeistoffen, pyrofore vaste stoffen, stoffen die in contact met water ontvlambare gasen ontwikkelen, zelfontledende stoffen, voor zelfverhitting vatbare stoffen, organische peroxiden
		Fysische gevaren: ontvlambare gasen, ontvlambare aerosolen, ontvlambare vloeistoffen, ontvlambare vaste stoffen, pyrofore vloeistoffen, pyrofore vaste stoffen, stoffen die in contact met water ontvlambare gasen ontwikkelen, zelfontledende stoffen, voor zelfverhitting vatbare stoffen, organische peroxiden
		Fysische gevaren: oxiderende gasen, oxiderende vloeistoffen, oxiderende vaste stoffen
		Fysische gevaren: gasen onder druk
		Gevaren voor het milieu: gevaar voor het aquatisch milieu

Lexicon

Vatbaar voor zelfverhitting: kan bij contact met lucht zonder toevoer van energie spontaan zelf verhitten.

Zelfontledend: thermisch instabiel, vatbaar voor een uiterst exotherme, zelfversnellende ontleding.

Kankerverwekkendheid: kan kanker veroorzaken.

Oxiderend: vergemakkelijkt de verbranding van ontvlambare producten.

Corrosie: kan bij contact de huid en het slijmvlies verbranden.

Irritatie: kan ontsteking van de huid of van de ogen veroorzaken bij rechtstreeks contact of bij langdurig of herhaald contact.

Mutageniteit: kan erfelijke genetische effecten veroorzaken (op het DNA of de chromosomen) bij personen die worden blootgesteld.

Organische peroxiden: thermisch instabiele stoffen, vatbaar voor een uiterst exotherme, zelfversnellende ontleding.

Pyrofoor: ontvlamt spontaan bij contact met lucht.

Sensibilisatie van de luchtwegen: kan bij inademing van uiterst kleine hoeveelheden allergieën veroorzaken (bijvoorbeeld astma).

Sensibilisatie van de huid: kan bij contact van uiterst kleine hoeveelheden met de huid allergieën veroorzaken (bijvoorbeeld eczema).

Toxiciteit: geheel van alle schadelijke gevolgen door inademing, inslikken en huidcontact.

Acute toxiciteit: toxiciteit veroorzaakt door een eenmalige, mogelijks toevallige blootstelling aan een grote hoeveelheid.

Toxiciteit voor de voortplanting: kan het voortplantingsvermogen van de mens doen dalen of schadelijke, niet erfelijke gevolgen hebben voor hun kinderen.

HET ETIKET - TE ONTHOUDEN

Lees het hele etiket, ook de kleine letters!

Let in het bijzonder op de veiligheidsaanbevelingen.

Wees bewust van alle risico's door aandachtig de gevaarsaanduidingen te lezen. Enkel de meest ernstige gevarencategorieën worden met een pictogram aangeduid.

Geen gevarenpictogram? Dit betekent niet dat het product ongevaarlijk is. De mogelijke risico's staan steeds vermeld op het etiket.

Neem in geval van twijfel contact op met de verantwoordelijke voor het op de markt brengen van het product. Zijn telefoonnummer moet vermeld staan op het etiket.

Etikettering van gevaarlijke producten: een voorbeeld

Gegevens van de verantwoordelijke van het op de Europese markt brengen (fabrikant, importeur, downstreamgebruikers of distributeurs)

2 Gevarenaanduiding(en)

Signaalwoord

Handelsnaam van het product

Company Logo

Company Name, Address, Telephone number.

XY 232

with 10% Toluene

contains: phenol CAS: 108-95-2, 4-tert-butylphenol CAS: 98-54-4, toluene CAS: 108-88-3

Naam van de gevaarlijke chemische stof waardoor het mengsel als gevaarlijk moet worden geklasseerd

Lot/QS-No: **109765**

Drum/Bag-No: 789 Product-No: S1455200

Nett: 180 kg

Exp: 15.04.2012

UN 3286

DE Gefahrenhinweise, Sicherheitshinweise konsultieren Sie das SDS für weitere Informationen
 Flüssigkeit und Dampf leicht entzündbar. Kann bei Verschlucken und Eindringen in die Atemwege tödlich sein. Giftig bei Hautkontakt. Verursacht schwere Verätzungen der Haut und schwere Augenschäden. Kann vermutlich genetische Defekte verursachen. Kann vermütlich die Fruchtbarkeit beeinträchtigen oder das Kind im Mutterleib schädigen. Kann die Organe schädigen bei längerer oder wiederholter Exposition. Kann Schläfrigkeit und Benommenheit verursachen. Sehr giftig für Wasserorganismen mit langfristiger Wirkung.
 Von Hitze/Funkten/offener Flamme/heißen Oberflächen fernhalten. Nicht rauchen. Vor Gebrauch besondere Anweisungen einholen. Dampf nicht einatmen. Schutzhandschuhe/ Schutzkleidung/ Augenschutz/ Gesichtsschutz tragen. BEI VERSCHLUCKEN: Sofort GIFTINFORMATIONSZENTRUM oder Arzt anrufen. KEIN Erbrechen herbeiführen. BEI KONTAKT MIT DER HAUT (oder dem Haar): Alle verschmutzten, getränkten Kleidungsstücke sofort ausziehen. Haut mit Wasser abwaschen/duschen. BEI KONTAKT MIT DEN AUGEN: Einige Minuten lang behutsam mit Wasser spülen. Vorhandene Kontaktlinsen nach Möglichkeit entfernen. Weiter spülen.
NI Gevarenaanduidingen/Veilighedsaanbevelingen raadpleeg het SDS voor aanvullende informatie
 Licht ontvlambare vloeistof en damp. Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terugkomt. Giftig bij contact met de huid. Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel. Verdacht van het veroorzaken van genetische schade. Wordt ervan verdacht de vruchtbaarheid of het ongeboren kind te schaden. Kan schade aan organen veroorzaken bij langdurige of herhaalde blootstelling. Kan slapen of het of duizeligheid veroorzaken.
 Zeer giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen.
 Verwijderd houden van warmte/vonken/open vuur/hete oppervlakken. Niet roken. Alvorens te gebruiken de speciale aanwijzingen raadplegen. Damp niet inademen. Beschermende handschoenen/- beschermende kleding/- oogbescherming/- gasmasker dragen. NIJN ROKEN. Onmiddellijk een ANTIGIFTCENTRUM of een arts raadplegen. GEEN braken opwekken. BIJ KONTAKT MET DE HUID (of het haar): verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken — huid met water afspülen/afdouchen. BIJ KONTAKT MET DE OGEN: voorzichtig afspülen met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk; blijven spoelen.
FR Mentions de danger, Conseils de prudence consultez la SDS pour des informations supplémentaires
 Liquide et vapeurs très inflammables. Peut être mortel en cas d'ingestion et de pénétration dans les voies respiratoires. Toxique par contact cutané. Provoque des brûlures de la peau et des lésions oculaires graves. Susceptible d'induire des anomalies génétiques. Susceptible de nuire à la fertilité ou au fœtus. Risque présumé d'effets graves pour les organes à la suite d'expositions répétées ou d'une exposition prolongée. Peut provoquer somnolence ou vertiges. Très toxique pour les organismes aquatiques, entraîne des effets néfastes à long terme.
 Tenir à l'écart de la chaleur/des étincelles/des flammes chaudes. Ne pas fumer. Se procurer les instructions avant l'utilisation. Ne pas respirer les vapeurs. Porter des gants de protection/des vêtements de protection/un équipement de protection des yeux/du visage. EN CAS D'INGESTION: Appeler immédiatement un CENTRE ANTIPOISON ou un médecin. NE PAS faire vomir. EN CAS DE CONTACT AVEC LA PEAU (ou les cheveux): enlever immédiatement les vêtements contaminés. Rincer la peau à l'eau/se doucher. EN CAS DE CONTACT AVEC LES YEUX: rincer avec précaution à l'eau pendant plusieurs minutes. Enlever les lentilles de contact si la victime en porte et si elles peuvent être facilement enlevées. Continuer à rincer.

Gefahr

Gevaar

Danger

3 Veiligheidsaanbeveling(en)

4 Gevarenpictogrammen (een of meerdere)

De drie belangrijkste elementen van het etiket

1 De pictogrammen

Dankzij de pictogrammen identificeert u de belangrijkste gevaren van een product. De nieuwe pictogrammen op een witte achtergrond en met een rode rand vervangen de symbolen met een oranje achtergrond van de vorige wetgeving. In plaats van de gevaarsaanduidingen zoals "giftig", "schadelijk" of "corrosief" vermeldt het etiket een meer eenvoudig signaalwoord: "gevaar" of "waarschuwing".

2 De gevaarsaanduidingen

Deze beschrijven de ernst van de gevaren (bijvoorbeeld giftig, zeer giftig of schadelijk) en de omstandigheden waarin ze kunnen voorkomen (bijvoorbeeld door blootstelling na opname door de mond, contact met de huid of inademing).

3 De veiligheidsaanbevelingen

Deze aanbevelingen zijn essentieel om uw gezondheid en het milieu te beschermen. Ze geven onder andere aan hoe het product moet worden gebruikt om de risico's te beperken. Bijvoorbeeld door de lokalen te verluchten of door beschermende handschoenen of kledij, een beschermende bril of een beschermende helm enz. te dragen.

Gebruikt u gevaarlijke chemische producten?

Bescherm uzelf

- Houd de chemische producten buiten het bereik van kinderen.
- Draag kledij die aangepast is aan uw handelingen. Draag deze kledij enkel voor gevaarlijke handelingen.
- Was uw kledij onmiddellijk na gebruik.
- Eet niet en rook niet terwijl u de producten gebruikt.
- Behandel de producten indien mogelijk uitsluitend in een verlucht of geventileerd lokaal.
- Indien dit niet mogelijk is, voorzie dan regelmatig pauzes.
- Gebruik een product enkel voor de toepassingen die door de fabrikant zijn aangegeven.

Bewaar en recycleer in alle veiligheid

- Bewaar chemische producten niet samen met voedingswaren en drank, zelfs niet met voeding voor dieren.
- Bewaar de producten per gevarenklasse(n) op droge en goed geventileerde plaatsen.
- Giet een product niet in een recipiënt waarin al een ander product heeft gezeten.
- Kijk na of de verpakking met het huishoudelijk afval kan worden gerecycleerd of het naar het containerpark moet worden gebracht.

In geval van vergiftiging

- Laat het slachtoffer niet braken.
- In geval van contact met de ogen of op de huid, spoel langdurig met helder water.

- Trek de besmette kledij en schoenen uit.
- In geval van een ongeluk door inademing, verplaats het slachtoffer uit de besmette zone en laat de persoon rusten.
- Hou het etiket bij en toon het aan de spoedarts.
- **Bel het Antigifcentrum:**
070/245 245 (gratis nummer).

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

DG Leefmilieu
Dienst Risicobeheersing
Eurostation II
Victor Hortaplein, 40 bus 10 - 1060 Brussel
Tel : +32 (0)2 524 96 78 • Contact Center : +32 (0)2 524 97 97

De volledige verordening in verband met de indeling, de etikettering en de verpakking van gevaarlijke producten kunt u vinden op:
www.health.belgium.be